

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

Дипломна робота магістра

на тему:

**«Державне управління готельно-ресторанним
бізнесом в Україні: стан та перспективи розвитку»**

Виконала: студентка II курсу
ОС «магістр», GRS1-M19 групи
спеціальності 241

Готельно-ресторанна справа

Каденюк А.П.

Науковий керівник:

д.н.держ.уп., к.е.н., доцент,
професор кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи

Матвейчук Л. О.

Рецензент:

д.і.н., професор завідувач каф.
історії України

Філінюк А.Г.,

м. Кам'янець-Подільський
2020 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАНИМ БІЗНЕСОМ	7
1.1. Публічне управління у галузі туризму	7
1.2. Готельно-ресторанний бізнес, як об'єкт державного управління.....	18
1.3. Державно-приватне партнерство: суть, ознаки, методи, характеристики, завдання.....	26
Висновки до розділу 1.....	33
РОЗДІЛ 2. ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ІНДУСТРІЇ УКРАЇНИ	38
2.1. Правові основи діяльності готельно-ресторанного бізнесу	38
2.2. Організаційна структура державного управління у сфері готельно-ресторанної послуг	44
2.3. Макроекономічний аналіз діяльності готельно-ресторанної індустрії....	51
Висновки до розділу 2.....	61
РОЗДІЛ 3. ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННИХ ПОСЛУГ	65
3.1. Стратегічні документи розвитку туризму в Україні.....	65
3.2. Державно-приватне партнерство в готельно-ресторанній індустрії.....	73
3.3. Напрями вдосконалення державного управління сферою готельних та ресторанних послуг.....	80
Висновки до розділу 3.....	86
ВИСНОВКИ	91
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	98

ВСТУП

Актуальність теми. Важливим чинником, який сприяє розвитку вітчизняного сфери готельно-ресторанних послуг, як основної складової туристичної інфраструктури, є ефективне державне управління, метою якого є створення умов для забезпечення сталого розвитку туризму в Україні. Національні стратегічні документи: Стратегії сталого розвитку «України – 2020», Стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки виділяють туризм як пріоритетний напрям розвитку української економіки, а галузева стратегія – Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року окреслює перспективи розбудови туристичної інфраструктури.

Актуальними питаннями сьогодення для сфери готельно-ресторанних послуг є формування туристичної політики держави із застосуванням європейських підходів на національному та регіональному рівнях, створення раціональних механізмів управління сферою послуг. Поруч з цим, відсутність державної підтримки щодо фінансування галузі туризму, гостра потреба в розбудові туристичної інфраструктури потребують впровадження нових форм взаємодії публічних органів і бізнесу, із залученням ресурсів суб'єктів господарювання. З огляду на викладене можна стверджувати, що тема даної роботи є актуальною.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням сфери готельно-ресторанної діяльності та різних аспектів її розвитку присвячені праці українських та зарубіжних науковців, а саме Г.О. Горіна, О.Ю. Давидова, Г.Я. Круль, П.Р. Пуцентейло та ін. Питання державно-управлінської площини у вітчизняному готельно-ресторанному господарстві, діяльності публічних органів в управлінні галуззю туризму і складовими туристичної інфраструктури досліджували такі вітчизняні вчені як: Н.Й.Басюркіна, Н.П. Гостева, А.С. Маскалкін, Є.В. Козловський, М.П. Мальська, Ю.О. Масюк, Д.М. Стеченко.

Враховуючи сучасні умови функціонування готельно-ресторанного бізнесу; зовнішні та внутрішні чинники, які мають вплив на реалізацію стратегічних планів щодо розвитку сфери готельних та ресторанних послуг даний напрям потребує додаткових досліджень. Окрім того, із-за відсутності державного фінансування готельно-ресторанного господарства, необхідно, в процесі формування публічної політики щодо галузі туризму, шукати інші форми залучення ресурсів із використанням потенціалу бізнесових структур.

Мета і завдання дослідження. Мета роботи полягає в узагальненні теоретичних засад публічного управління готельно-ресторанним бізнесом, дослідженні організаційно-правової площини державного управління даної сфери діяльності і аналізі її економічних показників та визначені шляхів вдосконалення державного управління готельно-ресторанною індустрією в Україні.

Відповідно до мети дослідження були поставлені такі завдання:

- розглянути та узагальнити теоретичні підходи щодо публічного управління у галузі туризму;
- розкрити поняття «готельно-ресторанний бізнес», як об'єкт державного управління;
- дослідити теоретичну площину державно-приватного партнерства: суть, ознаки, методи, характеристики, завдання;
- розкрити організаційно-правову площину державного управління вітчизняною сферою готельно-ресторанних послуг;
- здійснити аналіз діяльності готельно-ресторанної індустрії в Україні та оцінити її фінансово-економічні показники;
- визначити та розкрити стратегічні документи щодо розвитку туризму;
- обґрунтувати впровадження державно-приватного партнерства у сфері готельно-ресторанних послуг;

– визначити напрямки вдосконалення державного управління готельно-ресторанною індустрією.

Об’єкт дослідження – державно-управлінські процеси у вітчизняній сфері готельно-ресторанних послуг.

Предмет дослідження – державне управління готельно-ресторанним бізнесом в Україні.

Методи дослідження. У роботі застосовано системно-структурний підхід із використанням загальнонаукових методів наукового дослідження, а саме: аналізування, порівняння, систематизації – для розкриття дефініцій та їх характеристик, зокрема: «готельно-ресторанний бізнес», «публічне управління», «державно-приватне партнерство»; порівняльного аналізу та синтезу – для розкриття організаційно-правової площини державного управління готельно-ресторанним бізнесом в Україні та дослідження показників його діяльності; статистичного аналізу, графічний і табличний – для наочного відображення результатів моніторингу діяльності вітчизняної готельно-ресторанної індустрії; метод узагальнення – для формування напрямів удосконалення державного управління сферою готельно-ресторанних послуг.

Інформаційною базою дослідження були: законодавчі та нормативно-правові акти щодо державного управління готельно-ресторанним бізнесом; стратегічні документи з питань розвитку туристичної інфраструктури України; інформаційні матеріали Державної служби статистики України; звіти Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України по діяльності туристичної галузі; наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених та інші інформаційні джерела за напрямом дослідження.

Апробація результатів роботи. Результати дослідження висвітлені у авторській науковій публікації «Інноваційний менеджмент в туристичній галузі» і мали позитивну оцінку (диплом II ступеня) на міжнародному

конкурсі студентських науково-дослідницьких робіт з економіки (Молдова, 2020 р.).

Структура та обсяг роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг тексту дипломної роботи 108 сторінок. У роботі: 13 рисунків, 19 таблиць, список використаних джерел - 86 найменувань.

ВИСНОВКИ

У роботі на основі узагальнення теоретичних засад державного управління готельно-ресторанним бізнесом та аналізу сучасного стану сфери публічного управління у даному секторі послуг, визначено напрями вдосконалення державно-управлінських процесів у сфері готельно-ресторанного господарства.

Основні висновки, що впливають із роботи, полягають у наступному:

1). Науковці туризму розглядають як складну економічну систему, якою можна і потрібно управляти, використовуючи методи та принципи державного управління. Сучасним етапом розвитку державного управління є публічне управління, яке зорієнтовано на реалізацію інтересів всього суспільства, де суб'єктом є органи державної влади та громадські інституції. Характерним для публічного управління туристичною галуззю є взаємодія органів державної влади із суспільством шляхом участі громадськості у вироблені та реалізації державної політики щодо розвитку туризму.

Державне управління туристичною галуззю реалізується через державну політику, яка націлена на збереження і раціональне використання природно-ресурсного та історико-культурного потенціалу. Основною метою державного управління туристичною галуззю є створення сприятливих умов для розвитку туризму безпосередньо та суміжних галузей. Розвиток туризму не можливий без здійснення державою саме таких функцій як: 1) регулюючої (розробка і прийнятті законодавчих актів, ліцензування, сертифікація, стандартизація, спрощення та гармонізації податкового, валютного, митного, прикордонного законодавства); 2) виконавчої (забезпечення застосування встановлених норм у відносинах між суб'єктами туристичної діяльності); 3) контролюючої (контроль повіреними державними органами та суб'єктами туристичної діяльності з метою захисту прав та інтересів їх учасників).

2). Основною складовою туристичної галузі, туристичної інфраструктури та індустрії гостинності є готельно-ресторанний бізнес, наукова площина якого, на сьогодні, мало досліджена. Представники науки вважають, що економічна суть діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу полягає у нематеріальному характері її діяльності, оскільки, результатом діяльності є не готовий продукт, а пропозиція особливого виду послуг. На законодавчому рівні згідно ст. 5 Закону України «Про туризм» готельне та ресторанне господарство відноситься до туристичних послуг і належать до «учасників відносин, що виникають при здійсненні туристичної діяльності, є юридичні та фізичні особи, які створюють туристичний продукт, надають туристичні послуги з тимчасового розміщення, харчування.

Характерною особливістю державного управління сферою готельно-ресторанного бізнесу в нашій країні є велика кількість нормативно-правових актів, які регулюють сферу обслуговування. На теперішньому етапі розвитку готельно-ресторанна індустрія потребує вдосконалення державного управління сферою готельних та ресторанних послуг, і одним із способів забезпечення сталого розвитку індустрії туристичних послуг є залучення ресурсів приватного сектору на умовах державно-приватного партнерства.

3). В умовах сучасних процесів реформування публічної влади одним із найбільш перспективних напрямків розвитку є побудова взаємодії держави і приватного сектора і така форма співпраці отримала назву «державно-приватне партнерство». На нашу думку «державно-приватне партнерство» слід розглядати як співпрацю державного (органи державної влади та органи місцевого самоврядування) та приватного партнера у рамках встановлених законом та на основі поділу ризиків, збереженні юридичної рівності та адресності кожного проекту з метою забезпечення кращого результату, ніж без такої співпраці.

Саме залучення влади, бізнесу та громадськості до формування нових моделей розвитку сфери готельно-ресторанного господарства та туристичної галузі загалом в країні та регіонах України дозволить збалансувати витрати на природоохоронні та соціальні заходи з урахуванням можливостей місцевих бюджетів, приверне увагу громадськості до екологічних та соціально-економічних проблем, а також відкриє доступ до міжнародних грантів, безпроцентних і пільгових кредитів. Отже, для вітчизняного готельно-ресторанного бізнесу використання державно-приватного партнерства є серйозним потенціалом для його розвитку, туристичної галузі та національної економіки в цілому.

4). Законодавчу основу державного управління суб'єктами туристичної інфраструктури в Україні формують нормативно-правові акти, які у своїй сукупності створюють умови для ефективної співпраці органів державної влади, органів місцевого самоврядування, місцевих органів та приватного сектору економіки. Базові правові, організаційні, економічні та соціальні засади діяльності готельно-ресторанного бізнесу визначаються Конституцією України; кодексами: Господарським, Цивільним, Податковим; законами України щодо готельно-ресторанної індустрії, галузеві стандарти та інші нормативно-правові акти.

За результатом аналізу існуючої нормативно-правової бази щодо державного регулювання готельно-ресторанного господарства виявлено потреба в: 1) удосконаленні законодавчих актів; 2) гармонізації національного законодавства з європейським; 3) проведенні сертифікації послуг українських туристичних підприємств відповідно до міжнародних стандартів ISO; 4) удосконаленні умов ліцензування, стандартизації, сертифікації, категорювання, статистики та оподаткування.

5). Дослідження еволюційного розвитку органів влади у сфері туризму показали, що з часу створення галузевого відомства центральний орган державної влади змінювався десять раз і внаслідок чергової

адміністративної реформи сфера туризму з 4 грудня 2019 року підпорядкована Державному агентству розвитку туризму України.

Систему органів публічної влади, що здійснюють державне управління у сфері готельно-ресторанних послуг, становить насамперед робота органів державної влади загальної компетенції (Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України, центральні й місцеві органи виконавчої влади та інші органи в межах їх компетенції), та спеціальної компетенції (Державне агентство розвитку туризму України, структурні підрозділи з питань туризму в складі обласних та міських державних адміністрацій). Основними складовими структури державного управління туризмом в Україні є комітет з питань готельного бізнесу та туризму; Верховна Рада, Державне агентство розвитку туризму України; державні області та міські адміністрації (управління/відділи розвитку туризму).

б). Моніторинг фінансово-економічних показників туристичної галузі, за 2013-2018 роки показав наступне: 1) коливання показників діяльності, а починаючи з 2017 року є їх позитивна динаміка; 2) збільшення надходжень від сплати туристичного збору до місцевих бюджетів в середньому на 30% щорічно (за останні три роки); 3) зростання податкових платежів до зведеного бюджету (щорічно в межах 20-40%); 4) щорічне збільшення розрахунків суб'єктів туристичної діяльності з державним бюджетом, що в цілому характеризує галузь яка поступово розвивається і підвищує свій рейтинг в економічному потенціалі України. В даних дослідженнях не враховано вплив пандемії коронавірусу COVID-19 із-за відсутності інформації статистичних обстежень.

Результати діяльності суб'єктів господарювання з тимчасового розміщування й організації харчування за 2013-2018 роки є наступні: 1) загальна кількість суб'єктів даного виду діяльності змінюється: зростає у 2013-2015 років та у 2018 році, спадає у 2016-2017 роках; 2) обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) починаючи з 2015 року і по теперішній час

збільшується, і щорічне зростання становить в середньому 30 %; 3) обсяг реалізованої продукції за останні роки збільшувався в межах 20-30 %, а у 2014 році він зменшився; 4) кількість зайнятих працівників протягом коливається: зменшення присутнє у 2014-2015 роках, а збільшення розпочинається з 2016 року і у 2018 року даний показник перевищує минулий на 20 %.

Враховуючи перспективність сфери готельно-ресторанних послуг та її актуальність в туристичній галузі для її подальшого розвитку необхідно приділити особливу увагу розвитку та вдосконаленню системи державного управління даним напрямом, зменшити втручання держави в державно-управлінські процес шляхом застосування державно-приватного партнерства.

7). Шлях розвитку України визначають стратегічні документи, які прийняті протягом останніх років. Основними, які визначають вектор руху України до сталого розвитку країни є Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020 та Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року, де фундаментальним питанням є підвищення ефективності використання внутрішніх ресурсів країни та регіонів і при цьому акцент зроблено на розвиток туристичної сфери.

У зв'язку із зниженням показників діяльності галузі туризму та зменшенням її частки у національному валовому внутрішньому продукті у 2017 році Урядом було схвалено Стратегію розвитку туризму та курортів на період до 2026 року. До того ж в Україні, окрім цих стратегій урядом прийняті інші стратегічні документи суміжних галузей економіки, які безпосередньо мають відношення до сфери туризму та формують туристичну інфраструктуру країни. Результатом виконання стратегічних документів є підвищення конкурентоспроможності українських туристичних продуктів, створення нових робочих місць, побудова сучасної туристичної інфраструктури, популяризація туристичної України на світовому ринку

туризму. Досягнення стратегічних цілей можливе за активної участі публічних органів, неурядових організацій та бізнесу.

8). Особливої уваги, щодо розбудови вітчизняної сфери готельно-ресторанного господарства, заслуговує побудова співробітництва публічних органів та приватного сектору, через застосування форми державно-приватного партнерства. Учасниками проектів державно-приватного партнерства у сфері готельно-ресторанного господарства можуть виступати із сторони: 1) держави (уряд, органи місцевого самоврядування, громади, департаменти, ради, управління, відомства з розвитку туризму; галузеве міністерство (станом на 01.12.2020 це Міністріві культури та інформаційної політики в особі Державного агентства розвитку туризму України); 2) бізнесу (представники туристичної інфраструктури: постачальники туристичних послуг (туристичні оператори та агенти), засоби розміщення, харчування та екскурсійного обслуговування, транспортні та транспортно-туристичні підприємства, маркетингові, управлінські та тренінгові компанії).

Запровадження інструментів державно-приватного партнерства у сфері готельно-ресторанних послуг може стати одним із пріоритетів урядових стратегічних програм та індикатором успішної взаємодії приватних та публічних суб'єктів в Україні.

9.) На розвиток українського готельно-ресторанного бізнесу мають вплив ряд негативних факторів, а саме: відсутність ефективної системи державного управління; відсутність державного фінансування; незначні обсяги інвестицій у розвиток матеріальної-технологічної бази; відсутність механізмів стимулювання форми державно-приватного партнерства; недостатнє забезпечення висококваліфікованими фахівцями; відсутність системного підходу до розроблення та виконання державної, регіональних і місцевих програм розвитку; недостатність державної підтримки щодо просування національного продукту на внутрішньому та міжнародному ринках готельно-ресторанних послуг; часткова та недосконала системи

ведення статистичного обліку у сфері готельно-ресторанних послуг; недооцінювання ролі туристичного та готельно-ресторанного бізнесу в наповненні місцевого і державного бюджету; відсутність ефективної державної підтримки малому та середньому туристичному й готельно-ресторанному бізнесу; недостатня представленість туристичного та готельно-рекреаційного бізнесу в світовому та національному інформаційному просторі. Ключева роль у вирішенні цих питань належить державі, де необхідно модернізувати та покращити організаційно-правові механізми публічного управління готельно-ресторанним господарством.

Основними напрямками вдосконалення державного управління сферою готельних та ресторанних послуг є: 1) формування в країні стабільного та сприятливого для розвитку готельно-ресторанного бізнесу економіко-правового середовища; 2) стратегічно орієнтована державна політика, основним завданням якої є визначення туризму, готельно-ресторанної справи одним з основних пріоритетів держави, 3) державна підтримка широкого запровадження нових засобів комунікації з формування туристичного іміджу України; 4) стимулювання державою впровадження інформаційних технологій та інновацій; 5) вдосконалення стандартів і контролю за якістю та відповідністю, ліцензування та сертифікація послуг; 6) розбудова туристичної інфраструктури: дорожньо-транспортної, логістичної та побутової інфраструктури; 7) сприяння публічних органів розвитку співробітництва суб'єктів готельно-ресторанного бізнесу і суміжних видів діяльності; 8) державна підтримка навчальних закладів і програм підготовки фахівців для готельно-ресторанного бізнесу, впровадження дуальної освіти, залучення роботодавців у навчальні процеси.

На сучасному етапі розвитку української економіки ринок готельно-ресторанного господарства має великі перспективи і є одним з найперспективніших в Східній Європі і його розвиток є суттєвим чинником формування потенціалу туристичної галузі України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакуменко В.Д., Красноруцький О.О. Предметна системологія публічного управління та адміністрування. Публічне управління XXI століття: світові практики та національні перспективи: зб. тез XVIII Міжнар. наук. конгресу, 26 квітня 2018 р. Харків: Вид-во ХарPI НАДУ «Магістр», 2018. С.386-388. URL: http://kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2018-1/2018_01.pdf#page=386 (дата звернення: 12.06.2020).

2. Басюркіна Н.Й. Проблеми розвитку і особливості державного регулювання готельно-ресторанного бізнесу в Україні: Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції «Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття» (м. Одеса, 5-8 жовтня 2016 р.) Одеса: ОНАХТ, 2016. С.85-92.

3. Басюркіна Н. Й. Проблеми розвитку і особливості державного регулювання готельно- ресторанного бізнесу в Україні. Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали IV міжнародної науково-практичної конференції (м. Одеса, 5-8 жовтня 2016 р.). Одеса: ОНАХТ, 2016. С. 85-92.

4. Біла І.С. Світовий досвід державно-приватного партнерства : Економіка та управління національним господарством. Миколаївський національний університетом. В.О.Сухомлинського. Випуск 21. 2018. С.126-129.

5. Біла І.С., Петришина Н.В. Особливості державно-приватного партнерства в сучасних умовах в Україні: Сталий розвиток економіки. Київ, 2012. № 2. С. 36-39.

6. Біль М. Механізм державного управління туристичною галуззю (регіональний аспект): наук. розробка / М. Біль, Г. Третяк, О. Крайник. Київ: НАДУ, 2009. 40 с.

7. Бойко М. Засади формування пріоритетних напрямів туристичної політики України / М. Бойко, Л. Гопкало // Регіон. економіка. 2005. № 1(35). С. 222-229.

8. Бурик З.М. Концептуальні підходи до державного регулювання сталого розвитку в Україні / Актуальні проблеми державного управління: зб. наук. пр. Харків: Вид-во ХарПІ НАДУ, 2017. № 2 (52). С. 45-51.

9. Валевський О.Л. Актуальність розвитку державно-приватного партнерства у сфері культурної політики. Національний інститут стратегічних досліджень. 2020. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2020-10/aktualnist-rozvytku-derzhavno-pryvatnogo-partnerstva.pdf> (дата звернення: 5.11.2020).

10. Варнавский В. Г. Государственно-частное партнерство. Москва: ИМЭМО РАН, 2009. Т. 1. С. 12.

11. Всесвітня туристична організація: офіційний сайт. 2017. URL: <http://www.unwto.org>.

12. Горіна Г.О. Розвиток ринку туристичних послуг України в умовах просторової поляризації.: дисер. ... д-ра екон. наук: 08.00.03 / Донецький нац. ун-т економіки і торгівлі ім. Михайла Туган-Барановського, ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля». Дніпро, 2017. 439 с.

13. Гороховська К.В.. Імплементация державно-приватного партнерства у туристичний сектор як механізму економічного зростання регіону та країни загалом: Ефективна економіка. № 9, 2016. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5155> (дата звернення: 5.10.2020).

14. Гоблик-Маркович Н.М. Теоретичні засади регіонального ринку готельно-ресторанного бізнесу: - URL: https://tourlib.net/statti_ukr/goblyk3.htm (дата звернення: 5.10.2020).

15. Гостева Н. П. Механізми реалізації державної політики в галузі туризму. Держава та регіони. Серія: Державне управління. 2009. №3. С. 27-32.

16. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 15.10.2020).

17. Гуменюк Ю. П. Організаційно-економічні механізми стимулювання розвитку рекреаційно-туристичного комплексу (на прикладі Тернопільської області) : автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.10.01 Розміщення продуктивних сил і регіональна економіка. Львів, 2005. 32 с.

18. Грищенко С.О. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства: практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу. Київ: ФОП Москаленко О. М., 2011. 140 с.

19. Давидова О.Ю. Методологія інноваційного управління розвитком підприємств готельно-ресторанного господарства: дисертація док.ек. наук. Спец. 08.00.04. Харківський державний університет заручування та торгівлі. 2018. 630 с.

20. Данилишин Б.М. Аналіз регуляторного впливу при впровадженні Закону України «Про загальні засади розвитку державно-приватного партнерства в Україні» // Департамент інвестиційної та інноваційної діяльності. URL: www.me.gov.ua/control/uk/publish/article/system(дата звернення: 15.07.2020).

21. Державного агентства розвитку туризму України. URL: <https://mkip.gov.ua/content/turizm.html> (дата звернення: 1.12.2020).

22. Державне регулювання сфери туризму України в контексті процесів євроінтеграції / За заг. ред. В.Г. Герасименко, О.Л.Михайлюк. Київ: ФОП Гуляєва В.М., 2019. 332 с.

23. Державна служба статистики України: офіційний портал. URL: www.ukrstat.gov.ua.

24. Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 р. : Постанова Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 р. №385 URL:

<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (дата звернення: 5.08.2020).

25. Маскалкін А.С. Механізми розвитку державно-приватного партнерства на регіональному рівні: дис. ... канд. наук держ. управ. : 25.00.02. Харків, 2017. 226 с.

26. Запатріна І. В. Державно-приватне партнерство як фактор економічного зростання та проблеми його розвитку в Україні / І. В. Запатріна, Т. Б. Лебеда // Економіст. 2011. № 3. С. 52–58.

27. Івашова Л.М. Теоретичні засади розвитку державно-приватне партнерства у світі та в Україні: Вісник АМСУ. Серія: «Державне управління», № 1 (12), 2015. С.7-15.

28. Калініченко О.О. Стратегічні напрями розвитку підприємств готельно-ресторанного господарства: Збірник тез доповідей I Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Стратегічні перспективи готельно-ресторанного бізнесу в Україні: досвід, проблеми та інновації» (14-15 лютого 2019 року) / Міністерство освіти і науки України; Житомирський державний університет імені Івана Франка. Житомир, 2018. С.4-6.

29. Козловський Є. В., Ткаченко Т. І. Особливості управління проектами в сфері туризму на основі застосування механізмів державно-приватного партнерства. Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 9. С. 78–82.

30. Козловський Є.В. Державне регулювання в галузі туризму: становлення та розвиток в Україні: дис. ... канд. наук з держ. управ. : 25.00.02. Національна академія державного управління при Президентові України. Київ, 2008. 232 с.

31. Козловський Є. В. Державне регулювання в галузі туризму: становлення та розвиток в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. наук держ. упр.: 25.00.02. Київ, 2008. 20 с.

32. Концепції Державної цільової програми розвитку туризму та курортів на період до 2022 року. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-2013-%D1%80> (дата звернення: 5.08.2020).

33. Корнілевська М. О. Управління готельним бізнесом та тенденції його розвитку. Матеріали конференції «Научный прогресс на рубеже тысячелетий – 2009». 2009.

34. Коротич О. Механізм державного управління: проблеми теорії та практичної побудови: Вісник Національної академії державного управління при Президентові України. Київ : Вид-во НАДУ, 2006. Вип. 3. С. 79-84.

35. Кравцова, А. В. Управління розвитком туристичної галузі через реалізацію механізмів державно-приватного партнерства: Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопільський національний економічний університет. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 4. С. 53-58.

36. Круль Г.Я. Основи готельної справи URL: <http://bib.convdocs.org/v29984/> круль_г.я._основи_готельної_справи (дата звернення: 2.07. 2020).

37. Малиновський В.Я. Словник термінів і понять з державного управління. Київ: Атіка, 2005. 240 с.

38. Мальська М.П., Антонюк Н.В. Напрями удосконалення державного регулювання розвитку туристичних послуг: Географія та туризм, 2010. Вип. 9. С. 114–119.

39. Мальська М.П., Худо В.В., Цибух В.І. Основи туристичного бізнесу: нав. посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2004. 272 с.

40. Маначинська Ю.А. Сутність і специфіка готельних послуг, класифікація засобів розміщення туристів: Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2010. Вип.4. С.211-217.

41. Масюк Ю.О. Стратегічне управління розвитком туризму в Україні: дис. ... кан. екон. наук: 08.00.03. Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2017. 199 с.
42. Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України: офіційний портал URL: <http://me.gov.ua>.
43. Михасюк І. Р., Швайка Л. А. Державне регулювання економіки: Підручник. Львів: «Магнолія плюс»; видавець СПД ФО «В.М. Піча», 2006. 220 с.
44. Угоднікова О. І. Державне управління розвитком туризму: Теорія та практика державного управління 3(62)/2018 http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/tpdu/2018-3/doc/1/1_8.pdf.
45. Оболенський О. Ю., Мельник А.Ф. Державне управління: підручник. Київ: Знання, 2009. 582 с.
46. Павлова Г.О. Державно-приватне партнерство: аналіз світового досвіду та шляхи розвитку в Україні. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/putp/2011-3/doc/3/02.pdf> (дата звернення: 10.09.2020).
47. Павлюк К.В., Павлюк С.М. Сутність і роль державно-приватного партнерства в соціально-економічному розвитку держави: Наукові праці КНТУ. 2010. № 17. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/natural/nrkntu_e/2010_17/stat_17/02.pdf (дата звернення: 10.09.2020).
48. Підгаєць С.В. Механізм державно-приватного партнерства в системі інституціоналізації розвитку національної економіки: дисертація канл.екон.наук 08.00.03 – економіка та управління національним господарством. 2015. Тернопіль: ТНЕУ. 212 с.
49. Підготовка та реалізація проектів публічно-приватного партнерства: практичний посібник для органів місцевої влади та бізнесу / С. Грищенко. Київ: ФОП О. М. Москаленко, 2011. 140 с. URL: http://www.eef.org.ua/img_collection/file/Book_Screen_PPP.pdf (дата звернення: 10.09.2020).

50. Питання утворення деяких центральних органів виконавчої влади: Постанови Кабінету Міністрів України від 4 грудня 2019 р. № 995 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995-2019-п#Text> (дата звернення: 10.09.2020).

51. Положення про Державне агентство розвитку туризму України: Постанова Кабінету Міністрів України від 24 грудня 2019 р. № 1162 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1162-2019-п#Text> (дата звернення: 10.09.2020).

52. Порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2009 р. № 803. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п#n10> (дата звернення: 10.09.2020).

53. Пуцентейло П. Р. Економіка і організація готельного підприємництва. К.: Центр. учб. л-ри, 2007. 344 с.

54. Податковий кодекс України 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 10.10.2020).

55. Порядок встановлення категорій готелям та іншим об'єктам, що призначаються для надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): постанова КМУ від від 29 липня 2009 р. № 803. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/803-2009-п#Text> (дата звернення: 11.06.2020).

56. Практическое руководство по вопросам эффективного управления в сфере государственно-частного партнерства / Казале Б., Фаркухарсон Э. и др. ; Организация Объединенных Наций. Нью-Йорк ; Женева, 2008. 122 с.

57. Про державно-приватне партнерство : Закон України від 1 липня 2010 року. URL: № 2404-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17#Text> (дата звернення: 14.09.2020).

58. Про затвердження методичних рекомендацій щодо забезпечення якості та безпеки товарів і послуг підприємств ресторанного господарства: наказ Міністерства економіки України від 22.07.2008 р. № 295 URL: http://uazakon.com/documents/date_e3/pg_gtcrog.htm (дата звернення: 10.09.2020).

59. Про затвердження Правил роботи закладів (підприємств) ресторанного господарства: Наказ N 219 від 24.07.2002. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-02#Text> (дата звернення: 10.09.2020).

60. Про затвердження Правил роздрібної торгівлі алкогольними напоями: Постанова Кабінету Міністрів України від 30.07.1996 р. № 854 URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/854-96-%D0%BF> (дата звернення: 22.08.2020).

61. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Стратегії розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 28.12.2017 № 1902. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1902731-17> (дата звернення: 14.09.2020).

62. Про туризм : Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/324/95-вр> (дата звернення: 23.07.2020).

63. Про державно-приватне партнерство: Закон України від 01.07.2010 № 2404-VI . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2404-17> (дата звернення: 23.10.2020).

64. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення від 24.02.1994 р. № 4004-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.

65. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів від 23 грудня 1997 року № 771/97-ВР URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-вр#Text> (дата звернення: 10.09.2020).

66. Саненко Л. І. Принципи впровадження інноваційних технологій в готелях та їх переваги URL: http://tourlib.net/statti_ukr/sanenko.htm(дата звернення: 10.09.2020) .

67. Семенчук Т.Б. Сутність категорії «Публічне адміністрування» та передумови її формування. Вісник економіки транспорту і промисловості:зб. наук.-практ. ст. Укр. держ. акад. залізнич. трансп. Харків: Вид-во УкрДАЗТ, № 42, 2013. С.385-390.

68. Серов О.В. Аналіз термінологічного забезпечення категорійно-понятійного апарату в галузі знань «Публічне управління й адміністрування» Державне управління: теорія та практика. Випуск 2 . 2016. С.15-23.

69. Сугак Т. М. Розвиток державно-приватного партнерства у сфері водопостачання в Україні: переваги та недоліки. Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Економіка». 2016. Т. 24. Вип. 10(1). С. 33-40. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vdumov_2016_24_10%281%29__6 . (дата звернення: 10.09.2020).

70. Стеченко Д.М., Безуглий І.В. Імператив державно-приватного партнерства в рекреаційно-туристичній сфері України: Регіональна економіка, 2014. С. 136–146.

71. Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.03.2017 р. № 168-р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/en/168-2017-%D1%80> (дата звернення: 23.08.2020).

72. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015#n10> (дата звернення: 23.08.2020).

73. Ткаченко Т. І. Стратегічний розвиток туристичного бізнесу : монографія / Т. І. Ткаченко, С. В. Мельниченко, М. Г. Бойко та ін.; за заг. ред. А. А. Мазаракі. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2010. 596 с.

74. Туристична діяльність в Україні у 2012 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2013. 272 с.

75. Туристична діяльність в Україні у 2013 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2014. 272 с.

76. Туристична діяльність в Україні у 2014 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2015. 76 с. .

77. Туристична діяльність в Україні у 2015 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2016. 76 с.

78. Туристична діяльність в Україні у 2016 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2017. 76 с.

79. Туристична діяльність в Україні у 2017 році: Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики, 2018. 90 с.

80. Туристична діяльність в Україні у 2019 році: Статистичний бюлетень. Київ: Державна служба статистики України, 2020. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

81. Хмелевський О.В., Кошівська М.В. Розвиток туризму в контексті Євроінтеграції України: Приазовський економічний вісник. Запоріжжя: Класичний приватний університет, Випуск 2(07). 2018. С.15-20.

82. Чернов С.І., Гайдученко С.О. Текст лекцій з дисципліни «Публічне адміністрування» (для студентів всіх форм навчання за спеціальністю 7.03060101, 8.03060101 «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)» / Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О.М. Бекетова. Харків: ХНУМГ, 2014. 97 с.

83. Чкан А.С. Державне регулювання туризму в Україні : збірник наукових праць Таврійського агротехнологічного університету. Економічні науки. 2012. №2 (18). Том 3. С.278-290.

84. Цивільний кодекс України від № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

85. Green Paper on Public-Private Partnerships and Community Law on Public Contracts and Concessions. Brussels. 2004. 327p.

86. Private Participation in Infrastructure Projects Database [Электронный ресурс] / The World Bank Group – The Public-Private Infrastructure Advisory Facility. 2008. URL: <http://www.ppi.worldbank.org>.